

An de liende

is een elektrisch Stellingwarfs maandblad
van de stichting Stellingwerfs Eigen (sSe)

Oplage: 459 e-adressen
1ste jaorgaank, nummer 9
Daotum: 1 sep 2006

Redaktie: Frank de Vries
Piet Bult

Aemels: info@stellingwerfs-eigen.nl
Webstee: www.stellingwerfs-eigen.nl
(Hier vien ie ok et archief van An de liende.)

ISSN : 1872-4108
NUR : 525
SSE : 0609

Verantwoordelikhied m.b.t. et copy- en auteursrecht van instuurd wark ligt bi'j de instuurder.
Copy- en auteursrecht van instuurd wark bin en blieven van de oorspronkelijke maeker.
De redaktie/uitgever nemt gien verantwoordelikhied veur inzinnen wark!
Et deursturen van dit blad mag allieud zonder veraanderings.
Kiek op de laeste bladziede veur meer spulriegels.

De inhoud van disse maand:

• Van de redactie	3
• Agenda	4
• Dri'jekont	6
• Inzinnen stok	7
• Berkoper Mark	8
• Kotte reakties	10
• Stellingwarver Schrieveri'je Pries	11
• In et ni'js, uut et ni'js	13
• Bi'jgeleuf	16
• Gedichtewedstried	17
• Utopia	17
• Wikipedia	18
• Kwaliteit (3)	19
• Boekeprissentaoisie	20
• Open Monumentendag	21
• Boekereseensie	22
• Wussen jim dat...	22
• Opgelaserd	23
• Taeltuun	24
• Beatrijs	25
• Schrieveri'je	27
• Monkey Mountain	29
• Wedden	30
• Winterreize	31
• De Stellingwarver Biebel	32
• Stelling van de maand	33

Wi'j zuken...

eins wat hulpe om riegelmaotig een boekbespreking of een interview te maeken.
Et betaelt niet best mar iewige roem hangt je boven et heufd.

Van de redaktie

D'r gong de veurige maond nog al wat mis mit et versturen van An de liende. Nao dawwe de teksten deurneumen hadden wowwe nog een mennig foto's toevoegen want we hadden nog wat hiele mooien liggen. Die uut et Zeeuwse kraante artikel van Piet Oosting, van Lenus van der Broek over de priesuutrieking van oonze dörpsgedichtewedstried, van Jan Meijer van de Berkoper Mark en van de boekeprissentaoisie van Henk de Vries zien 'Gedane arbeid' en van de Zoemerse stampotbusreize. Now bin digitale foto's en komputers vanzels een prachtige kommenaosie mar we bin d'r now ok aachter kommen dat originele foto's slim omvangriek binnen, veural as die mit een goed toestel maekt binnen. Ien plaetien is dan zomar aanderhalf megabyte groot. Deur al die foto's was et blad dan eerst ok meer as tiene van die megabyten groot wodden en dat konnen de meeste aemelbussen niet an. Misschien nog niet iens zo hiel slim mar doe begonnen een protte van die overvolle aemelbussen al die berichten ok nog es weeromme te sturen en raekte oons eigen aemelsorteercentrum ok slim in de warre.

Now schienen d'r meugelikheden te bestaon daj' zokke grote fotobestaanden aorig kleiner maeken kunnen, van zoe'n aanderhalf megabyte terogge naor – zeg mar – rond de honderd kilobyte. Kiek, dat schilt een slok op 'n borrel. Dat moch ie nog es een foto in dit blad hebben willen dan is dat best vanzels mar lever 'm dan asjeblijf wel in in een bestaandsgrootte van beslist niet meer as zoe'n honderdvuufstig kilobyte. Deur dawwe haost wat in paniek raekten is o.e. et hiele bericht van de priesuutrieking votraekt en Lenus van der Broek hadde de foto's die daor bi'j heurden now krek wel in dat kleine fermaot toestuurd. Sorry Lenus, een aandere keer beter en we plakken ze now gewoon in dit nommer.

Regeren is (veer) veuruut kieken al zoj' dat vaeke niet zeggen aj' die baentiesmannen in Den Haag, Liwwadden of alderdeegst in Oost- en Westaende doende zien. Wi'j lopen al mooi naor 't aende mit et roegweg vertaelen van de Biebel en van de Winterreize hewwe aanderemaond et tiende vas ok al te pakken, van de vierentwintig. We dromen dan ok al es stiekem wat weg bi'j een volgend projekt. We nemen zo now en dan al es even wat oolde klassiekers deur. De oflopen maond hewwe o.e. al es even naor Utopia keken en hewwe de 'Beatrijs' es onder een vergrootglas legd. Zol zoks wat wezen en vertael zoe'n oolde klassieker? Allierend wodt et een hiele opgaove. Mittenneer misschien? Lees veerderop oonze gedaachten hierover.

Onderhaand bin de meeste vekaansies ok weer an 't aende. Now ja, d'r bin altied nog baos boven baos, die gaon nog een schoft gewoon deur mit et opmaeken van heur vri'je daegen. September is de maond van et sutelen. Liekewel in de Stellingwarven as in hiel Fryslân lopt d'r weer een protte volk vri'jwillig mit krojen, kratten en deuzen langs de weg om boeken en ok nog wat aandere snuusteri'je an de man te brengen. Aj' ien of twee boeken kopen kriej' een dadde d'r vaeke vergees op toe. Roely Bakker het et Stellingwarfse boekemaondgeschink disse keer schreven daj' ommenocht kriegen aj' veur 12,50 euro an aandere boeken kopen uut de sutelkraante. O ja, en die sutelkraante 'Twee pond 'n stuver' bestaot dit jaor 25 jaor! Ok van disse kaante fielse teerd vanzels. Jammer trouwens dat die boeekkraante niet (meer) warkelik huus-an-huus bezorgd wodt. Blikber moej' tegenwoordig eerst een abonnement op een kraante van Boompers hebben wi'j' de boeekkraante ok kriegen of...? En we hadden d'r ok nog wel een adverteensie in zetten laoten...

Mit een vrundelike groet van,
Stichting Stellingwerfs Eigen
Frank en Piet

Agenda

Vri'jdag **1 september** is tiedens een kulturele aovend de prissentaoisie van et ni'jste boek 'Een brogge van glas' van Johan Veenstra. Dit zal wezen in et spiksplinterni'je MultiKultiCentrum van Ni'jholtpae en de risserveerde kaorten van vuuf euro of veur niks (?) liggen daor klaor.

De Sutelaksje fan de Stichting It Fryske Boek wurdt yn 2006 holden fan freed **1 septimber** oant en mei sneon **21 oktober**. Yn sân wike tiid komme sa'n 1.800 sutelers mei kroaden fol Fryske boeken en lûddragers by de doarren lâns, yn hast 150 doarpen, stêden en buorskippen, ferspraat oer hiel Fryslân.

-red-: no... 'hiel Fryslân'...? Spietigernôch binne d'r mei de Stellingwerven oare ôfspraken...!

Op **2 september** morgens is de prissentaoisie van et Stellingwarver plaantenaemenboek van Henk Jager. Dit boek wodt uitgeven in een maandewark van de Schrieversronte en It Fryske Gea.

Op **2 september** aovens is de prissentaoisie van et Stellingwarfse boekemaondgeschink van de haand van Roely Bakker. Dit boek boek 'Zuver nuver / nuver zuver' wodt uitgeven deur de Schrieversronte en veur wat de centeraoisie anbelangt mit meugelik maekt deur drokkeri'je Van der Meer.

Op zundag **3 september** is et 12^e Bertus Lacher Festival in Noordwoolde. Et begint op 11:00 ure in de meziekkoepel op et Manouplein en gaot nao 12:00 ure deur in de feesttente op et Oost in Noordwoolde.

Op snein **3 septimber** is de oanbieding fan it nije boek fan Wieke de Haan yn de byldetún fan Hein Mader. Bisûndere teedrinkerij mei allerhanne swiete hapkes. It is een bûtendoar-barren te Tsjeintgum, tusken 15.00 - 17.00 oere.

Bron: weblog, Wieke de Haan <http://wiekedehaan.web-log.nl>

Op **maendag 4, woensdag 6 en maendag 11 september** is de sutelaktie van de Schrieversronte in De Haule, De Fochtel, Appelsche-Noord, Oosterwoolde-Zuud, Else en Ni'jberkoop.

Op **zaoterdag 9 september** van 11:00 tot 13:00 ure zet Wieke graeg heur haand in heur ni'jste boek aj' dat dan antugen bi'j boekhaandel Brouwer in Drachten.

Op **zaoterdag 9 september** staot o.e. de karke van Makkinge eupen veur alleman in et teken van de 'Open Monumenten dagen'. Van 10:30 – 11:30 ure wodt d'r orgelspeuld deur Arend Doornheim.

Zaoterdag **9 september** is d'r een kulturele busreize naor Sallaand van de Schrieversronte mit reisleider Jannes Westerhof.

-red-: as dat daor bi'j Vilsteren mar goed komt... Damholterdiek, Damholterweg...? Ze zullen toch wel over de Dalmsholterdiek en de Dalmsholterweg gaon? Dalmsholte vaalt alderdeegst onder de 'Reconstructiewet'! Now ja, we hebben wel vaeker wat 'last' mit schrieveri'je van Pieter J.

Zundag **10 september** van 11 tot 12 ure is d'r weer et pergramme Huus en Hiem vanuut de studio van radio Centraol (RWC) uut Noordwolde. Pergramme mitwarkers bin Paul Hensen, Henk de Vries en Piet Bult. De gaasten bin disse keer: Thijs Terpstra, Bart de Vries en Jaap Dassen. Heufdthema is et 75 jaorig bestaon van de voetbalclub v.v. Zandhuizen ankem veurjaor.

Op woensdag **13**, maendag **18** en woensdag **20 september** is de sutelaktie van de Schrieversronte in De Hoeve, Steggerde, Vinkege, De Blesse, Noordwoolde-Zuud, Sunnege, Oolde- en Ni'jelaemer, Oolde- en Ni'jetriene en Wolvege.

Op vriedag **15 september** is de voorstelling in het M.I.G.O. – Mercator (Visjherie-sjhole) in Oostende (B) van 'De vierde vermeerderde druk van het Oostends Woordenboek' van Roland Desnerck. Subtitel: Z'is kénner van de vis, heur moeder was e roche...

Rond **15 september** komt et haastnommer van et streektaelblad 'Kopstokken' weer uut. Een blad vol mit schrieveri'je in de streektael van Noordwest-Overiessel onder redaktie van een tal vri'jwillige streeктаelliefhebbers.

Op **17 september** is d'r om vuuf ure middags (17.00 ure) een Stellingwarver dienst in de Dörpskarke van Oosterwoolde. Veurganger is domenee Rienk Klooster van Jorwert. D'r wodt op et orgel speuld deur Rietha Mulder-Zweers van Oosterwoolde. De hiele dienst is in et Stellingwarfs en de lieden bin op een liturgieblattien beschikber.

Op zundag **24 september** is d'r weer een kulturele Stellingwarfse zoemerstampotreize van busonderneming DABO. Henk de Vries van Noordwoolde verteld onderwegens et honderd uut over waj' allemaole zien en mitmaeken. De start is morgens om 11:00 ure op et Van der Sandeplein in Wolvege waoj' aovens om goed zes ure ok weer ofzet wodden en gaot kris-kras deur de beide Stellingwarven.

Op **2 oktober** wodt de Stellingwarver Schrieveri'je Pries, bestaonde uut een oorkonde en een bedrag van 500 euro, uutriekt an Christine Magour in et Gemientehuis van Oostaende deur de burgemeester van Westaende.

Op zaoterdag **4 november** is op Erve Kots in Lievelede weer een vertaelersdag veur biebelvertaelers uut et SONT-gebied. Disse dag wodt weer orgeniseerd deur de warkgroep Dialect & Religie van et Staring instituut uut Doetinchem.

Dri'jekont

Gelezen op tekst TV Drenthe: Dode vrouw pleegde zelfmoord. Een uiterst merkwaardige zin. Juister is: Vrouw pleegde zelfmoord. Als je zelfmoord pleegt ben je dan niet al dood?

Barende vrouw krijgt hulp van gediplomeerd pufmaatje (bevallingscoach). Deze gekkigheid is weer eens overgewaaid uit Amerika. Voor pleuros 750,-- biedt dit pufmaatje na en tijdens de bevalling praktische hulp. Voor dat geld mogen ze mij ook wel vragen, want ik doe het wel voor dat geld (f 1652,78).

'Klant profiteert van fusie kabelbedrijven'. "Uiteindelijk zal de consument ervan profiteren", denkt Rob van Esch, directeur van de branchevereniging van de kabelaars, Vecai.

Ik begrijp nu één ding niet, waarom gelooft iedereen dit "... de consument ervan profiteren"? Consumenten profiteren er niet van, maar zijn er de dupe van. Als bedrijven groter worden, wordt de zaak alleen maar onoverzichtelijker en trager als dikke stroop. Als zo'n fusie dan na een poosje z'n beslag heeft gekregen, verzinnen ze wel weer een reden om de prijzen van hun dienstverlening of produkten te verhogen. "Nee meneer" de fusie heeft niet het beoogde resultaat opgeleverd en zien wij ons genoodzaakt om alles in prijs te verhogen. Hoezo profiteert de consument hiervan?

Wanhopige echtgenote eist via politie seks met haar man omdat haar man al maanden zich niets van zijn echtelijke plichten aantrekt. In de basis heeft natuurlijk de vrouw gelijk. Maar je ziet maar weer wat deze zin bij de trouwbelofte voorstelt: Elkander het nodige te verschaffen...

In de L.C. van 22 augustus 2006 staan twee Nuon medewerkers van Vlieland op de foto. De electriciteit komt voortaan van de vaste wal. Voorheen wekte Vlieland zelf de electriciteit op. De twee Nuon medewerkers raken hun baan kwijt en er wordt dan héél makkelijk geschreven dat er een regeling voor ze komt.

Boekhandel Zwikstra is niet kindervriendelijk. Laatst wil een kennis van mij met bijna vijfjarige dochter een boek kopen en die dochter moet accuut naar de w.c. Dàt kan niet mevrouw. Hoe doet het personeel dat dan? Boek niet gekocht en naar een andere gelegenheid gegaan waar dochterlief wel naar de w.c. kan.

Uitstel van executie, want denken ze nu echt in 's-Gravenhage dat ze dit met één maand uitstel van de uitschakeling van ether televisie redden? Het wordt in ieder geval een enorme rotzooi.

Iedereen moet zelf maar uitzoeken hoe hij of zij straks naar de landelijke zenders Ned. 1, 2, 3 en regionale omroep kan kijken. Vast staat nu al dat dit de kijker héél véél onnodig véél geld gaat kosten.

In Heerenveen zijn ze van plan om een standbeeld te plaatsen voor Duisenberg die ons die pleuro door de strot gedrukt heeft. Diegene die dit bedacht heeft, moeten ze afschieten. Duisenberg heeft ons al zoveel ellende gebracht en dan ga je toch nog niet een standbeeld voor neerzetten?

Inzinnen stok

Achte redaksje fan An de Lende

Ik ha my tige ergere oan jim 'grapke?' Zuuk de jonge halfgod uut Laaksum.

Ik bin fan miening dat as jimme wolle dat jim An de Liende in fin mear krije sil as, en ik neam mar wat, De Ovend, dan sille jimme soks berikke moatte op eigen krachten, sjen litte wat jimme kinne en net troch ien belachelik te meitsjen. Soks is hiel goedkeap en tsjinnet gjin inkel doel. Wol dat der by my in soad argewaasje nei boppe komt.

Dit woek even witte litte.

Popke Popma

Eastersee

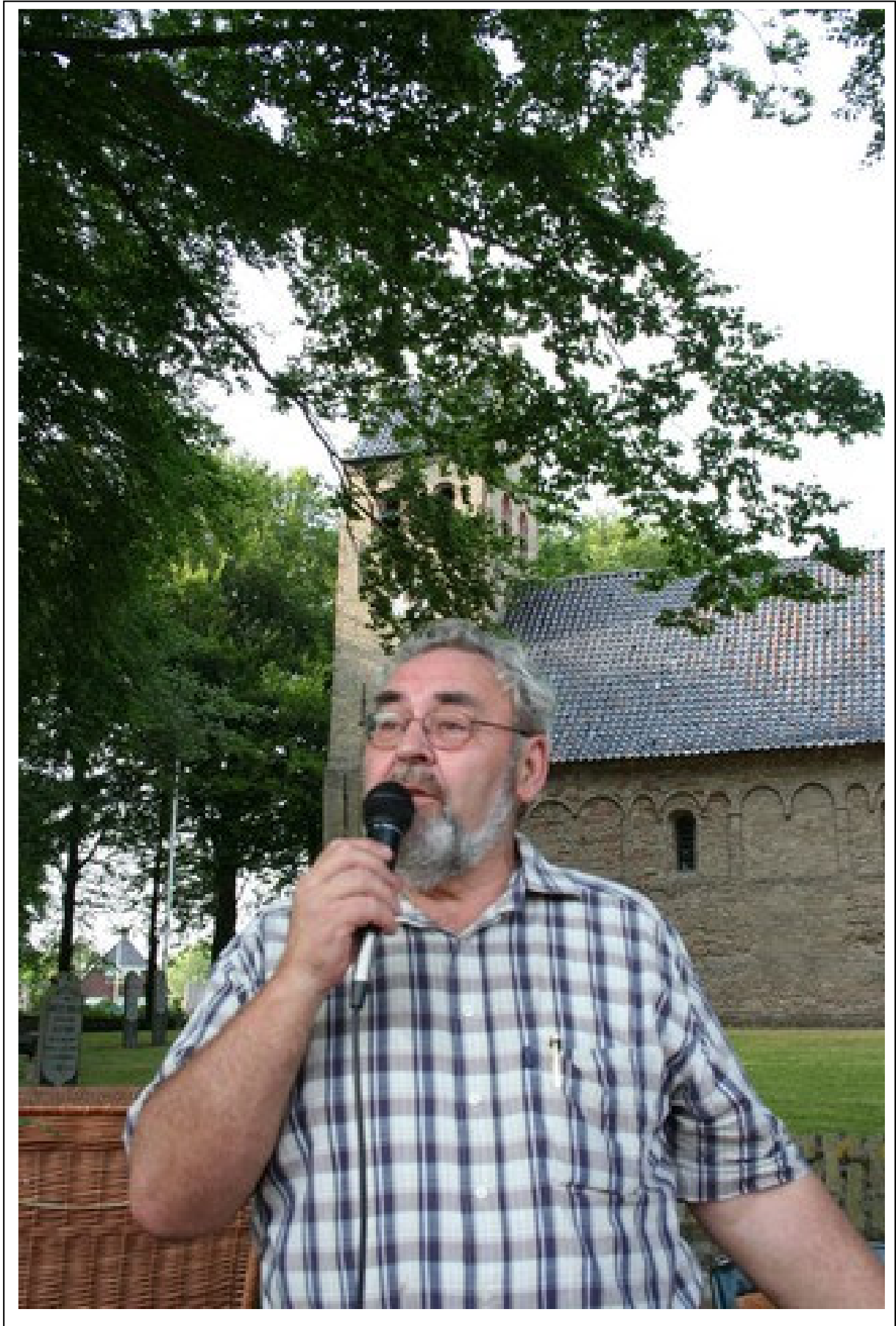
Berkoper Mark

We zeden et al, d'r was de veurige maond even wat verkeerd gaon, veural mit de foto's. Lao'we dat hier mar vlogge even rechtzetten mit een passebericht en twee foto's van Lenus van der Broek (die Lenus wel op et goeie fermaat toestuurd hadde!).

Oldeberkoop 26 juli 2006 - Op de 'Berkoper Mark' in Oldeberkoop werden de prijzen uitgereikt aan winnaars van de dorpsgedichtenwedstrijd die in mei was uitgeschreven door de stichting Stellingwerfs Eigen, o.a. bekend van het vertalen van de Bijbel in het Stellingwerfs. Er kon in de zomermaanden een gedicht worden gemaakt over een Stellingwerfs dorp in een streektaal of dialect. Er werden 21 gedichten ingestuurd zowel in het Nederlands, Fries en Stellingwerfs als in het Gællemunigers, Noordwest-Overijssels, Kuuks en in het Belgische Oostendes en Vlaams. Een internationale jury van taalliefhebbers kende in de eerste week van juli punten toe aan het gedicht van haar keuze. Winnaar werd het gedicht 'Langelille' in het Gællemunigers van Jannie Bakker - Rietman uit Genemuiden. Er was door de stichting Stellingwerfs Eigen een totaal prijzenpakket beschikbaar gesteld van vijftig boeken waarvan ruim dertig werden afgehaald op de Berkoper markt. De heer en mevrouw Kerkhoff waren helemaal vanuit Cuijk - beneden Nijmegen - naar Oldeberkoop afgereisd om hun derde prijs - een zevental boeken - in ontvangst te nemen. Ondanks de tropische middagtemperatuur was de aanloop bij de stand goed en werden er zinvolle gesprekken over taal en streektaal gevoerd met de verschillende bezoekers. De stichting Stellingwerfs Eigen is dan ook zeer tevreden over de door hen uitgeschreven schrijfwedstrijd.

Op deze foto van Lenus van der Broek, wordt door Frank de Vries, voorzitter van de stichting Stellingwerfs Eigen, een derde prijs uitgereikt aan dhr. (en mevrouw) Kerkhoff uit Cuijk.

Op deze foto van Lenus van der Broek bedankt dhr. Chris Kerkhoff – *en publiek* en in het Kuuks – voor zijn derde prijs in de dörpsgedichtenwedstrijd. Op de achtergrond de 12de eeuwse Bonifaciuskerk van Oldeberkoop.

Kotte reakties

Uutneudigings

Van verschillende kaanten kree'we uutneudigings toestuurd veur de prissentaoisie van de ni'je roman van Johan Veenstra op 1 september.

Op de iene uutneudiging kowwe de kaorten veur niks klaarleggen laoten.

Op de aandere uutneudiging kowwe kaorten risserveren veur vuuf euro et stok.

Hoezo, intree betaelen veur een boekeprissentaoisie...?

Tja, en wat doeje' dan in zoe'n geval? Wi'j bin mar niet hennegaon.

Biebelvertaelersdag

Opdrachten veur den vertalersdag op 4 november 2006 op Erve Kots in Lievelede:

Mathheüs 7 : 1 – 6

Mattheüs 23 : 23 – 28

Marcus 10 : 23 – 27

Mathheüs 22 : 15 – 33

Lucas 24 : 17 – 27

-red-: wi'j hebben oons wark onderhaand opstuurd...en zullen d'r op 4 november grif weer bi'jwezen...

Haanzem

Kiek, dat vien ik now een haanzem ding om altied bi'j me te hebben: een komplette PC mit toetsebod, moes en alderdeegst een scharm en een stekker veur een (inter)netwark. Hoe groot zoe'n deengien wezen mag? vraog ie. In de adverteensie (Computable) wodt et hiele apperaot anprezen as 'kleiner as de naegel van je pinkien'.

Kiek, dat vien ik now een haanzem ding om altied bi'j mi'j te hebben.

pb

Plaantenaemeboek

Op 2 september komt d'r een boek mit Stellingwarfse naemen van planten uut, maekt deur Henk Jager van Berkoop en uitgeven deur de Stellingwarver Schrieversronte in een maandewark mit It Fryske Gea. Wi'j hebben alle vertrouwen in dit boek omreden Henk al sund jaor en dag as 'floraman' bi'j et Fryske Gea warkt. Wao'we op veurhaand ok slim ni'jsgierig naor binnen is, as d'r bi'jglieks ok een 'Spamplaante' in beschreven wodt. Disse plaante is op 't heden wereldwied iene van de meest veurkommende planten en is ok al in Stellingwarf veur 't locht kommen. Wi'j kieken d'r dan ok slim naor uut dat Henk zien boek in de Stellingwarfse boekewinkels te koop liggen zal.

Zuver nuver / nuver zuver

Op 2 september komt et boek 'Zuver nuver / nuver zuver' van Roely Bakker uut. Et boek mit zeuven verhaelen en zeuven gedichten wodt ommenocht weggeven as boekemaond-geschink. De vormgeving is van Sijtze Veldema en et is in de sutelaktie of in de Stellingwarfse boekewinkels ok los te koop veur 5,50 euro.

Stellingwarver Schrieveri'je Pries

Uut de Stellingwarfse kraanten van 2/8: "Schrieveri'je Pries 2006 veur Christine Magour uut Wolvege."

Dat de jury miend het dat Christine disse pries toekomt is oons goed genoeg en we fielseteren heur dan ok graeg vanof dit plak. Veerder hewwe ok wat kommentaor...

Naeme van de pries

In de kop van et kraantebericht: "Schrieveri'je Pries..."

Van de webstee van Oostaende: "Stellingwarver Schrieveri'je Pries"

De webstee van Westaende maekt him d'r makkelik van of en linkt deur naor de sSr

Van de webstee van literatuurlinks.net: "Stellingwarver Schrieveri'je-pries"

Van de webstee van bekroondeboeken.nl: "Stellingwarver Schrieveri'je-pries"

Van de webstee van de Schrieversronte: "In 2003 dee hi'j (Jan Veldhuizen) mit an de Stellingwarver Schrieveri'jepries."

Oosterwoolde/Wolvege of ...

De priesen valen onder de beide Gemienten. Et artikel in de kraante begint mit "Berkoop". Bi'j oons beste weten is d'r in hiel Berkoop gien Gemientehuus te vienen, wel de toren van de Schrieversronte. Et zal dan op pepier wel een pries wezen van de beide Gemienten mar in de praktijk is et et kreengien van de sSr die de dienst utmaekt.

Kriterium

Et bericht in de kraante gaot veerder mit "De Stellingwarver schriefster (*-red-: hadde dat eins gien Stellingwarfse schriefster wezen moeten?*) het die pries te daanken an de mooie verhaelen die as ze de oflopen tied onder heur eigen naeme en onder heur schoelnaeme Stien van Anne publiceerde in de kraanterebriek "Op 'e schostienmaantel" en in 'Studentehaever' (*-red-: een bundel warkstokken van verschillende sSr-kursisten*). Et kriterium was bliekber: 'mooie verhaelen schrieven'.

Uutrikken

De pries, bestaonde uut een oorkonde en een bedrag van 500 euro, wodt op 2 oktober in et gemientehuus in Oosterwoolde uutrikt deur...

Uutrikken komt in et hiele dikke Stellingwarfse Woordeboek van Henk Bloemhoff niet veur, uutrieken wel..!

Et verhael in de kraanten (*onmiskenber et wark van dir. P.J.*) gaot veerder mit de opmarking dat disse pries "een jaor of wat leden" insteld is om et verzorgd bruken van et Stellingwarfs an te vieteren en het ok as doel om de Stellingwarver kultuurtael uut te bouwen en mit te warken an een betere gruui en bluui van de Stellingwarver literatuur (*-red-: hadde dat gien literatuur wezen moeten?*).

Et wark

D'r wodde disse keer deur mar twie schrievers wark instuurd en neffens een bericht in de LC van 12/4 weren die beide inzendings doe (*in april dus*) al binnen.

-red-: kiek, dit is now krek wao'we zo bange veur binnen. D'r bin warkelik mar een peer schrievers die heur hiertoe lienen. Een aander pat wil zoe'n pries niet iens. Gelokkig was hier in veurzien en moch d'r wark 'típt' wodden en hadde de jury alderdeegst de vri'jhied om zels wark an te wiezen en zo kwammen de jury dan toch an wark van vieftig (*-red-: hadde dat gien vuuftig wezen moeten?*) schrievers. De naemen van vuuftig (!) publicerende schrievers kun wi'j liekewel niet bedaenken!

(Vervolg op de volgende bladziede)

(Vervolg van de veurige bladziede)

Cieferbri'j

“D’r was deur twie schrievers wark instuurd, d’r kwammen vier tips binnen, de jury signaleerde wark van vuuftig schrievers, daor bleven veertig van over die saemen mit de twie instuurders en vier tips dus zeseneveertig kandidaoten opleverde!” Bi’j d’r nog...? Et ston d’r warkelik zo. Mittenneer gong et om honderddattig verhaelen.

De jury

De jury beston uut Theo van der Bles, Philomène Bloemhoff en Henk Kroeze.

Nee, nee, nee, we twiefelen gien mement an de integeriteit van de personen mar bi’jglieks in een inzunnen stok in de LC van 25/7 nuumde Henk Kroeze Karst Berkenbosch nog ‘een betien dom’ en vrouw Bloemhoff is now ienkeer toch de vrouw van een betaeld mitwarker van de sSr en... Dat ja - bi’jglieks - Karst, maek mar gien geweldige revue weer zoas veurig jaor bi’j et 900-jaorig bestaon van Berkoop, of zo. Maek mar gewoon een ‘mooi verhaeltien’, daor koj’ lichtkaans veerder mit.

In meie hawwe ok al een hiel stok kommentaar An de liende hongen over de (on)meugelikhied van priesen in zoe'n klein oons-kent-oons gebied.

Schriefwedstried

Dit jaor is d’r nog een pries weg te geven, de Stellingwarver Schriefwedstried. De opdracht was et schrieven van een ienakter. D’r bin onderhaand drie kandidaoten selekteerd uut vuuftien instuurde warken van twaelf verschillende meensken. De nomineerden bin Roely Bakker, Harmen Houtman en Sjoukje Oosterloo. De winner van et schrieven van de ienakter wodt op 10 november bekendmaekt. De juryleden van disse pries bin disse keer Martha Bruinenberg, Grietje Bosma en Roel Oostra.

Harmen het neffens oons de beste pepieren, is ok haost semi-professioneel doende, **Roely** maekt een hiele goeie kaans vanwegens heur grote inzet veur de sSr de laeste tied en **Sjoukje** schrift neffens oons et mooiste, geefste Stellingwarfs.

De jury kan dan ok alle kaanten uut. O ja, en wie het eins de nomineerden uutzocht...?

Uut een berichien van **Jan Veldhuizen** van veurig jaor (winner van de Schrieveri’je Pries in 2003): “De oorkonde van de anvierteringspries hangt niet op 'e plee en liekemin boven mien bedde.”

-red-: we hebben van Jan, die veurig jaor november wegraekt is, nog hiel wat wark liggen. We moe'n mar es even an 't zuken en an 't schiften om te kieken as d'r nog niet wat mooie verhaelen tussenzitten om nog es 'An de liende' te hangen. Bi'j de 'Schrieveri'je' staot alvaaste nog een gedichien van disse Jan.

Sutelen in verholing

In Stellingwarf lopen zoe'n 80 sutelders in ongeveer 20 verschillende plakken op 6 aovens mit zoe'n 30 titels en wat aandere snuusteri'je.

In de rest van Fryslân lopen zoe'n 1.800 sutelers op ongeveer 150 plakken in 7 weken tied. Vraoge: hoe groot zollen de krojen (Frysk: kroaden) van de Friese sutelders wel niet wezen?

In et ni'js, uut et ni'js

- * Uut de LC van 1/8: Johan Veenstra Klunderde wat over zien leeftied tussen oolde vrouwlu die him nog aorig jong vienen en een jongkerel die him graeg zitten laoten wil in een volle trein naor Amsterdam.
- * In de Stellingwarfse kraanten Stellingwerf, Nieuwe Ooststellingwerf en de Aanpakken van 2/8 een protte ommedaenken veur de Stellingwarver schrieveri'je priesen.
- * In de Stellingwarfse kraanten van 2/8 schreef Sjoukje Oosterloo Op 'e schostienmaantel over 'Et zol iewig zunde wezen' van de mooie flessen wien, de lege bezinetank van een Minikroepertien en heur eigenstookte branige.
- * In de Stellingwarfse kraanten van 2/8 roem ommedaenken veur de zoemerse stammpotbusreize op 20 augustus van Henk de Vries in saemenwarking mit de D.A.B.O.
- * In de LC van 7/8 was et redaktionele stok op de veurziede hielendal veur et "Fries laat politici onverschillig". In kot bestek zee dG dat de erkenning van et Fries as twiede laanstael deur veurige generaosies slim bevochten was mar dat et hadde oftaekeld. Oolden en kiender maeken heur d'r niet al te drok meer omme en de overhied...?
- * Een opvalend bericht op de veurziede van de LC van 7/8: "Baas mag roker baan weigeren."
-red-: Zollen meensken die kroemptraoten de volgenden wezen?
- * In de LC van 8/8 Klunderde Karst Berkenbosch mit de argernis van een protte van die vaasteholende Privat-tillefoonnummers mar gong daar now krek zo mit omme as dat zien moeke altied al dee.
- * In de NOS van 9/8 maekte Sjoukje Oosterloo heur in Op 'e schostienmaantel poerlelk over de snelhied waormit de deurgaons kalme baentiesmannen van de Gemiente et grös – mar veural ok – de prachtig mooie bloemen van 'Oonze mooie baarm' mi'jden.
- * Op 13/8 was d'r op radio Odrie en Centraal in et pergramme Huus en Hiem een herhaling te beluusteren van de boekeprissentaoisie van et boek Maaike van Jan Schoonewille van De Fochtel.
- * In de LC van 15/8 Klunderde Johan Veenstra as zestigjaorige over zien 'Naeme' en (es weer) over zien moeder en heur wegraeken, tien jaor leden.
- * In de NOS van 16/8 een hiel verhael over et ni'je boek van Alie Alberts over de oolde turfstri'jselfebriek (NNT) van De Fochtel. Et boek komt op 25 augustus uut.
- * In de NOS van 16/8 een hiel verhael over et ni'je boek van Johan Veenstra 'Een brogge van glas' dat op 1 september uitkomt.

* In de NOS van 16/8 een té klein stokkien over et uutkommen van een hiel biezonder boek mit Stellingwarver plaantenaemen 'Et Stellingwaver plaanteboek: de naemen en biezonderheden' van de haand van Henk Jager.

-red-: wi'j vienen et vanzels ok hiel biezonder dat d'r wel bi'jstaot dat et op 2 september uutkomt mar dat d'r niet even bi'jstaot hoe, wie, wat waore en bi'jglieks hoe laete.

* In de NOS van 16/8 vertelde Sjoukje Oosterloo 't Smaekte ommeraek' in 'Op 'e schostienmaantel' over et varkensvoer - of was et toch appelgebak - van boer Van der Belt.

* In de Aanpakken van 16/8 dezelde tekst as in de NOS mar gien foto van Johan Veenstra over et verschienen van zien 20ste boek 'Een brogge van glas'.

-red-: over et plaantenaemeboek van Henk Jager gien woord in de Aanpakken.

* In de Aanpakken van 16/8 etzelde stokkien over Sjoukje Oosterloo heur 't Smaekte ommeraek' in 'Op 'e schostienmaantel' as in de NOS.

* In de LC van 22/8 onder et kopien 'Kort' inderdaod een hiel kot stokkien mit de melding dat de brief van de Stellingwarven in een maandewark mit de perveensies Grunningen, Drenthe, Overiessel en Gelderlaand an de vaaste Kaemerkermissie van Binnerlaanse Zaeken de deure uut is.

* In de LC van 22/8 gien Klunderen uut de Stellingwarven. Ok hielendal gien riegeltien, waaromme niet.

-red-: vergeten, ziekte, argewaosie...? Vraogen, vraogen, vraogen...Of zol et van now of an weer in de oolde vaaste donderdagkraante kommen...?

* In de NOS van 23/8 een berichien dat de boeekkraante van de Schrieversronte disse weke 'bezorgd wodden zal'.

-red-: oons moeke wodde vroeger ok nog al gauw es bezorgd mar dat was in dit stokkien niet et alderbelangriekste. Wi'j hebben wat perblemen mit et bruken van (et Drentse woord) dizze in plak van et Stellingwarfse disse, en et woord toegelike in plak van toegelieke zal dan wel een tikfout wezen mar is et woord edities en niet edisies dat dan ok? Nee, dit bin stomme uutglissers van de eerste odder vanzels! In zoe'n klein stokkien tekst zovule fouten en dan in de kraante...

* In de NOS van 23/8 de kop "Gemeente blijft knokken voor Stellingwerfs als streektaal" mit as eerste riegel daoronder "Er wordt nog éénmaal een ultieme poging gedaan..." om oonze tael as pat van et Nedersaksisch onder diel III van et Europese Haandvest veur minderhiedstaelen te kriegen, deur et sturen van een 'petitie' naor de vaaste kaemerkermissie van Binnerlaanse Zaeken in Den Haag. B&W van Oostaende zegt d'r ok drekt mar aachteran dat moech et zo kommen dat die erkenning onder diel III d'r komt dat zoks dan niet automaotisch inhoolt dat d'r vanuut de Gemiente meer centen beschikber kommen zullen.

-red-: mar zoe'n kop en zoe'n eerste riegel kuwwe niet riemen... Now ja, eins kuwwe et hiele beleid van Oost- en (trouwens ok van Westaende) niet hielendal naokommen mit heur 'nog éénmaal'!

* In de NOS van 23/8 ommedaenken veur de dadde drok van 'De regio tijdens de Tweede Wereldoorlog' van Wiebe H. de Vries. Disse herdruk wodde oflopen vri'jdagaovend prissenteed deur de Schrieversronte.

* In de NOS van 23/8 et verhael van ‘Anna en Kellie ontmoeten Isa en Tom’ veur de kiender, van Sietske Bloemhoff in Op ‘e schostienmaantel.

* In de Aanpakken van 23/8 een wat inkotte – en daordeur wat ondudelijke - versie van etzelde stok uut de NOS over et onder diel III perberen te kriegen van oonze streektael.

In disse kraante ok etzelde stok as in de NOS over de herdruk van ‘De regio tijdens de Tweede Wereldoorlog’ van Wiebe H. de Vries en etzelde stokkien ‘Op ‘e schostienmaantel’. Et zal je gien ni’j doen dat in de adverteensie van de Schrieversronte over de boekekraante liekevule fouten zatten as in de adverteensie in de NOS.

* Oi, toch dus... In de LC van 24/8 Klunderde Karst Berkenbosch dat et eins ‘Een keunst’ is om oolder te wodden en et oftakelen een plakkien te geven.

* Tjonge, jonge... In de LC van 29/8 alweer een Klunderen. Now was Johan weer an de beurt en Klunderde een stokkien mit een vergeliek tussen zien tom-tom mit ‘Haarm’ en de Friese tom-tomkes mit Romke of Richtsje, en dan veural de prissentaoisie van zoe’n aorighied.
- red-: wi’j hebben liever een een lekkere blonde naost oons zitten, een dom-dom...!

* In de NOS van 30/8 een mooie lappe over zes kolommen van Roely Bakker en heur boekemaondgeschink ‘Zuver nuver’.

* In de NOS van 30/8 ommedaenken veur de prissentaoisie van et boek over de turfgrevers en de turfstri’jselfebriek (NNT) van Alie Alberts in een volle zael van Et Legien op ‘e Fochtel.

In de NOS van 30/8 een passebericht mit ankondigings van drie aovens ‘Zommerschoele’ in De Hoolten Klinte in Appelsche.

In de NOS van 30/8 een verhael over vrouwlu mit ‘Hemmelkoorts’ Op ‘e schostienmaantel van Sjoukje Oosterloo.

-red-: over dat ‘...koorts...’ moe’we et een aandere keer nog mar es hebben in oonze taeltuun.

In de Aanpakken van 30/8 twie dezelde stokkies as in de NOS: Roely Bakker mit ‘Zuver nuver’ en de ‘Hemmelkoorts’ van Sjoukje Oosterloo.

In Ni’jberkoop hawwe disse maond gien huus-an-huus sutelkraante kregen. Van aanderen in ‘Hollaand’ heurden we dat disse boekekraante van de Schrieversronte daor alderdeegst deur de Tante Pos wel brocht is.

Baentiesmannen...

“... Nu Emmen een initiatief wilde starten dat aansloot bij mijn idee, dacht ik zo vertrokken te zijn. Maar de wethouder gaf niet thuis, na talloze telefoontjes en schriftelijke communicatie. **Het is een gemis dat overheden geen lage drempels hebben ingevoerd voor ondernemers, die iets kunnen betekenen voor de plaatselijke economie.** (...) Wij zijn dan ook met gezin en kantoor naar Amsterdam verhuisd en inmiddels gaat het erg goed met <bedrijfsnaam>. ...”

Uit: Sprout nr. 7, aug. 2006

Bi'jgeleuf

Bi'jgeleuf

Et is al mennig jaor leden dat meensken in disse streken
slimme bi'jgeleuwig weren en de dingen eers bekeken.
Oorzaeke en gevolg weren seins muuilike zaeken
waordeur ze in 't bi'jgeleuf geraeken.

Pattie meensken zaggen doe lochies in et veen,
Witte wieven wodden roerig as naachs de maone scheen
Geraos van kri'jen of schreeuwen van eksters over et huus
Een zwatte katte op jow pad, dan was et lang niet pluus

Een verekraanze in et kussen was een teken an de waand
Dan was d'r hekseri'j in 't spul, daor was niks tegen bestaand
Veur et daegelikse leven hullen ze streng regels in de haand
Eerst et varken slaachten en dan pas de wostepinnen van de waand

Op 't heden lachen wi'j hieromme en schudden oons wieze heufd
Wie krigt zokke gedaachten in de kop en d'r dan ok nog in geleuft
Mar we hoeven niet zolange weeromme in de tied
Om te bewiezen dat zoe'n bi'jgeleuf bestiet

Bi'j Appien en Gesien kregen ze een vooltien bi'j et peerd
Veur de mere een hiele anweenst en een beste stuver weerd
Doe et vooltien amper dreuge was en in de bienen kwam
Gong Appien achter huus de goorn in, zocht en vun de ham

Naor oold gebruik en ritueel, dat was doe hiel gewoon
Wol Appien de hamme ophangen an de hoogste ekkelboom
Hi'j was van miening dat zoe'n ding een kracht bezat
En dat een vooltien dan op zien mooist tuugde en dat

Et beest dan de beste wodden zol mit een mooi heufd
Och, Appien was goedaorig en hadde dit altied geleufd
Mar Gesien leufde hier niet in en was et bi'jgeleuf goed zat
Ze hoetelde Appien en die had et now ok wel had

Dit is een waorgebeurd verhael van vroeger he'k lezen
Et bi'jgeleuf verleur terrein mar kan ok hadnekkig wezen
Want doe 'k een jaor of wat leden op een koolde winterdag
Deur et laandelike Stellingwarf ree.... Wat doch ie da'k zag ?

Hoge in een oolde ekkelboom, bi'j een kaampien op 'e hoek
Daor hong een wonderlik geval, et leek wel een versleten doek
D'r flitste mi'j wat deur et benul, een oolde geschiedenis
Veur mi'j staot vaaste dat bi'jgeleuf niet uut te ruien is

Walgvoegel

Gedichten, verhaelties, puzzelties, wedstrieden...

We maeken oons jussies an op veur de volgende Stellingwerfs Eigen wedstried.
We kennen allemaole wel een veurbeeld zoas:

*Tien kleine tuinkabouters die liepen door de regen,
Eéntje was niet waterproof, toen waren er nog negen
Negen kleine tuinkabouters die wilden graag wat erven
Voordat er wat te erven viel, moest er eentje sterven
Acht kleine tuinkabouters die dronken op het leven
Eéntje dronk net iets te veel, toen waren er nog zeven
Zeven kleine tuinkabouters die waren dol op sex
Maar één die had een heel zwak hart, toen waren er nog zechs (oeps...)*

Maek zoe'n verhaeltien in et Stellingwarfs, Fries of Nederlaans waorin et dan beslist gaon moet over:

*Tien ... Stellingwarvers die..., doe weren d'r nog negen
Negen ... Stellingwarvers die ..., doe weren d'r nog achte
... en dan tot an de laeste Stellingwarver toe vanzels...*

Doe mar langzem an, we hebben nog tied zat. Insturen veur 25 jannewaori 2007.

De redaktie

Over et trouwen in Utopia

Bi'j et kiezen van een vrouw holen zij d'r in et fiktieve Utopia een - veur oons - wat wonderlike gewoonte op nao. De vrouw, as et now een maegien is of een wedevrouw, wodt spiernaekend an heur eventuele man en aandere belangstellenden toond, aandersomme kreklielik vanzels. Daor kuj' now wel wat omme lachen mar et is toch eins niet te begriepen hoe een protte meensken zo dom wezen kunnen om zoks niet te doen. As iene him een koe of een peerd antugen wil dan staot d'r niks aandere op et spul as een peerd rotcenten mar toch wodden dan alle veurzorgen neumen die aj' mar bedaenken kunnen om een miskoop veur te wezen. Hoewel een peerd haost hielendal bloot en kael is, wiwwe gien peerd kopen zonder dat eerst et zadel en ieder stok van et tuug d'r vanof neumen wodt want we bin vusen te bange dat daor bi'jglieks wat zwölderijje of wat van dat soorte dingen onder verstopt zitten kunnen zol en we laoten et vaeks ok nog even deur een dieredokter naokieken. Mar zuukt een meenske een partner daor aj' een hiel leven lange wille van hebben en an geven kunnen, mar die je ok een leven lange tegenstaon kan, dan gao'we vaeks zo dom te wark. Et lichem van een man en vrouw zit haost hielendal onder kleraosie votstopt en dat wodt dan beoördield naor een stokkien gezichte dat vaeks niet vule groter as een haand is. Ommes, behalven et gezichte vaalt d'r niks aandere te zien. Zo gaoj' seins een huwelik an, hielendal op goed vertrouwen, mar hoe groot is et geveer dan niet dat d'r naoderhaand wat bliekt te wezen dat aorig tegenvaalt?

Bron: De Digitale School

Wikipedia

Wat is Wikipedia?

Wikipedia is bedocht en opzet deur de Amerikaan Jimmy Donal Wales uut Huntsville, Alabama (geb. 7/8/1966) mit et doel om een grote encyklopedie te maeken op et internet. Een Wiki is een datablok mit zovule meugelik gegevens over ien ding. Wikipedia is een wereldwied gemienschoppelik projekt mit as doel om et in zovule meugelik taelen en van- uut een neutraal standpunt een vri'je encyklopedie op et web te maeken. D'r bin misschien wel een miljoen mithelpers in een hiele protte taelen van de wereld en et is onderhaand al een 'boekwark' van meer as 500.000 bladzieden! Kotleden kowwe in de kraanten lezen dat de Wikipedia al groter en beter is as de engelstaelige Encyclopedia Britannica die an now toe altied as de grootste en beste encyklopedie van de wereld nuumd wodde. Wikipedia kost niks en is zonder anmelding te bruken om infermaosie op te zuken. De Nederlaans- taelige Wikipedia telt op 't heden meer as 50.000 onderwarpen. D'r is ok een Neder- saksische Wikipedia <http://nds-nl.wikipedia.org/wiki/Nedersaksisch> en alderdeegst een Stellingwarfs eigen <http://nds-nl.wikipedia.org/wiki/Stellingwarfs>. Servien Ilaino (schoel- naeme) is de oprichter en 'baos' van de Stellingwarver Wikipedia. Servien komt oorspronkelijk van de West-Veluwe, uut Nunspeet en woont en studeert op 't heden in Zuid-Afrika. Naost Servien bin d'r een kleine 100 helpers (kroemschrievers) die geregeld of ongeregeld onder eigen of onder een schoelnaeme mithelpen om weer een stok toe te voegen an disse Stellingwarver Wikipedia. Sund veurig jaor juli biwwe ok betrokken bi'j dit geweldige projekt. Wij holen et an now toe - deur tiedgebrek - nog beparkt tot et mitwarken an et on-line zetten van een Stellingwarfs woordeboek en et zo now en dan naokieken en verbeteren van teksten. Et zol vanzels hatstikke mooi wezen as d'r meer hul- pe komt om de Stellingwarver Wikipedia zo groot, goed en mooi meugelik te maeken.

Wat zoj' doen kunnen?

Hej' verstaand van doeven of van ien doeveras, maek d'r verhael over mit een protte feiten en weties. Weej' een protte over een dörp, een klokkestoel, een racefiets of wat dan ok, maek d'r een verhael van mit zovule meugelik feiten. Zo kuj' over van alles en nog wat vaaste wel wat bedaenken. Wat is een sutelaktie, waar komt et woord 'zwaarmhuden' weg, wie was <naeme>, en gao zo mar deur. Mit naemen van meensken die nog in leven binnen of nog niet zolang weg binnen, moej' vanzels een betien oppassen, mar veerder, ie kun et zo gek niet bedaenken. Hoe vaeke zuuk ie zels niet es wat op, want och ja, wanneer is bi'jglieks preens Claus ok al weer wegraekt, en hoe hiette de man eins percies? Gewoon even googelen "wiki claus" en binnen twee tellen koj' d'r alles over an de weet. In dit veurbeeld is dat dan in 't Nederlaans mar et mos eins ok allemaole in et Stellingwarfs kunnen. Zeker die dingen en deengies die et Stellingwarfs eigene angaon. Wie maekt bi'jglieks even een komplette literetuurliest van Stellingwarfse schrievers en heur wark?

Pas op: et moet beslist 'eigen wark' wezen. Waj' maeken daar mag beslist gien auteursrecht van een aander op rusten. Aj' bi'jglieks de 'Dikke Bloemhoff' overtypen allieend veur eigen gebruik dan is daar vaeks niks op tegen mar aj' die (wel of niet as eigen wark) op et web on-line zetten dan koj' in de perblemen, as dat now in een eigen logboek is of bi'j Wikipedia. Ie meugen (haost) alles waj' vienen - ok bi'jglieks uut et Stellingwarfs Woorde- boek - vanzels wel bruken om je eigen verhael compleet te maeken of te verbeteren. Zo meuj' ok wel stokken uut de Nederlaanse Wikipedia vertaelen naor et Stellingwarfs, bi'jglieks. Wij' d'r meer van weten of moe'we je even op gang helpen dan laot et mar even weten. O ja, nog een waarschouwing: et mitwarken an Wikipedia is hatstikke verslavend!

Een aandere keer meer.

Kwaliteit

(Vervolg van de veurige maond)

Et woord 'kwaliteit' ligt vandaege-de-dag op iederiene zien lippe, zo liekt et wel haost, al dan niet volgd deur woorden as 'zorg', 'systeem', 'beheersing', e.z.v. Hoewel iederiene etzelde woord 'kwaliteit' bruukt, is et mar de vraoge as iederiene daor dan ok etzelde mit bedoelt of d'r alderdeegst etzelde mit veur ogen het. D'r bin in de loop van de jaoren een hiele protte definities van et begrip 'kwaliteit' geven. Al die definities hebben vaeks wel een kern van waorhied mar elk het ok zien beparkings in et gebruik.

Voldoen an de uitspreuken en de veur de haand liggende verwaachtings van liekewel de interne as externe klaant.

Et niet voldoen an de verwaachtings van de klaant risselteert vaeks in een ontevreden klaant. D'r is dan gien kwaliteit leverd. De klaant komt niet weeromme. Wodt an alle verwaachtings voldaan, dan is de klaant liekwels ok nog mar 'gewoon tevreden'. Hi'j zal dan misschien wel weerommekommen, mar is ok relatief makkelijk vot te lokken deur een konkerent. Hi'j zal ok drekt niet van de daoken lopen te roepen dat hi'j zoe'n goeie leverancier het.

As d'r méer leverd wodt dan de klaant verwaacht hadde, dan ontstaot d'r een hiele aandere situaosie. Veural as dit konsekwent gebeurt. Dit 'meer leveren' zit trouwes haost altied in zaeken die niet drekt et vraogde produkt of de vraogde dienst angaon: deur twee reservevielen bi'j een auto te leveren, of d'r ongevraagd een anhangter bi'j weg te geven, levert bi'j de klaant eerder et gevuul op dat hi'j een inferieure auto kocht het, of tevule betaeld het, as dat hi'j now extra tevreden is. Hi'j is wel extra tevreden as hi'j bi'j zien ni'je auto een 10-rittekaorte krigt veur een goeie autowasstraote, of as de postbode zien post in een plastieken poedegien dot omreden et regent en de brievebusse al hielendal volzit. In dat soorte van gevallen is de klaant in meerdere of mindere maote neigd om reklame veur et bedrief te maeken. En hi'j is minder vlogge neigd om naor een aander te lopen. Et lastige is trouwes weer dat de klaant an zokke extragies went. Bi'j de dadde auto die hi'j koopt verwaacht hi'j eins die 10-rittekaorte. Et is een vanzelsprekende verwaachting wodden. Dat betekent dat d'r wies ommegaon wodden moet mit die extra's. Ze bin wel hadde neudig, mar d'r moet veurkommen wodden dat et willekeurig gebeurt. En d'r moet de hiel tied wat ni'js bi'j bedocht wodden om die klaant de hiel tied mar opni'j et (terechte) gevuul te geven dat d'r wat meer veur him daon wodt as dat eins neudig is. (Dit vraogt om een systemaotische anpak; d'r is een kwaliteitssysteem neudig). Opni'j kan de definitie van kwaliteit uitgebreid wodden:

Krek wat meer leveren as voldoen an die de hiel tied toenemende uitspreuken en vanzelsprekende verwaachtings van liekewel de interne as de externe klaant.

Uut disse verhaandeling mag zolangzemerhaand dudelik wodden wezen dat kwaliteit dan ok niet et 'gouden raantien' is. Een Mercedes is niet per definitie een auto mit een hogere kwaliteit as een Lada. Een penne van MB (Mont Blanc) is niet per definitie een penne mit een hogere kwaliteit as een BIC. Wat een kwaliteitsauto, -penne, e.z.v. is, is hielendal ofhaankelik van de (verwaachtings van de) klaant. De definitie van kwaliteit hoolt dan ok in dat kwaliteit in ieder zien daegeliks wark niet dat extra's is, dat wat bovenop et 'gewone wark' komt. Nee, kwaliteit is ieder zien wark! Et hangt d'r vaeks mar krek vanof waoj' et toe bruken willen.

Boekeprissentasie

“Ik ben blij dat er nog wat overgebleven is” van Alie Alberts

Op 25 augustus is er een boek verschenen van Alie Alberts uit Emmen over de turfstrooifabriek die van ong. 1950 tot 1970 in bedrijf was bij het Fochtelooërveen.

Alie Alberts is in 1951 in Smilde geboren maar vanaf ong. 1952 woonde het gezin Alberts een aantal jaren bij het Fochtelooërveen waar haar vader Marthijs Alberts ploegbaas was op de fabriek. Het gezin woonde in een van de 'twee-onder-één-kap woningen' aldaar (destijds gebouwd als dienstwoningen). In deel een worden Alie's jeugdjaren in het dialect geschreven van de streek in die tijd. De fabriek en alles wat daar omheen gebeurde heeft grote indruk gemaakt op Alie Alberts en ze heeft goede herinneringen aan die tijd: de karretjes op de rails waar mee gespeeld werd (mocht niet), de twee branden in de fabriek, de rijke natuur, de vrachtauto's die af en aan reden, het werkvolk, de vuurwerfabriek die er later kwam (en ook in de lucht vloog).

Ook de concessies die verleend werden en weer ingetrokken werden toen natuurbehoud belangrijker werd, ook dat alles komt in het boek aan de orde. Ook heeft Alie Alberts gesprekken gevoerd met oud-werknemers en betrokkenen bij de fabriek alsmede met inwoners uit de omgeving die er nog over konden verhalen. Ook heeft ze zich verdiept in de voorgeschiedenis, ontstaan van de sector en de toepassingen van turfmolm etc. (wist u bijv. dat de ondergrond van de weg Utrecht - Rotterdam bestaat uit turfmolm uit Fochteloo? en dat ze aan het Foch. veen eerder over een elektrisch stroomnet beschikten dan in de Weperpolder?). Het boek is opgesierd met foto's, 240 in totaal. Afgelopen vrijdagmiddag 25 augustus is om 14 uur het boek gepresenteerd in het dorps huis Et Legien te Fochteloo.

Het boek is te koop voor 20 Euro. Heeft u belangstelling dan u kunt bellen met de schrijver van het boek, tel: 0591-362611. E-mail: aylien_wegdam@msn.com

Open monumentendag

Op **zaterdag 9 september** is de kerk in Makkinga daarom open. De kerk, die midden in het dorp staat, heeft de eeuwen door mensen de gelegenheid geven God, elkaar en zichzelf te vinden. Ze wil ook vandaag mensen bemoedigen bij die zoektocht. Kerken doen dat al eeuwen lang. Met woorden en zang. Met beelden en met geuren vertellen zij het verhaal van God en mens. Daarom ligt er op de tafel in de kerk een boek met verhalen en gedichten. Het zijn woorden ter bezinning. Woorden uit de Joodse en christelijke traditie. Woorden om te lezen. Woorden om stil bij te worden. Loop gerust de kerk eens binnen om te kijken, te lezen en stil te worden. We noemen de kerk een huis van God, maar het is evengoed een huis van mensen. Een huis om even op adem te komen. Een plek ter bezinning dichtbij huis. Wie wil kan bij Erica de tekst van een verhaal of gedicht opvragen.

Van 10.30-11.30 zal de heer Arend Doornheim het orgel bespelen. Weet u welkom.

Verreweg het grootste aandeel van alle religieuze monumenten in Nederland zijn kerken. Kerken zijn ook in de Stellingwerven belangrijke herkenningspunten. Lange tijd was de kerk het oudste en het enige stenen bouwwerk in de omgeving. Steen was duur en alleen dankzij een gezamenlijke inspanning kon een kerk worden gebouwd en worden onderhouden. Zo is de huidige kerk in Makkinga uit 1775 de opvolger van de afgebrande houten kerk. Vaak is de kerk een van de weinige beschermde monumenten in het dorp. Soms is alleen een bepaald onderdeel van de kerk beschermd, zoals het orgel of de preekstoel.

De Middeleeuwse kerken waren oorspronkelijk bestemd voor de rooms-katholieke eredienst. Die kerken hebben allemaal variaties op dezelfde plattegrond: de westzijde wordt door een toren gemarkeerd, aan de oostzijde bevindt zich het koor en ertussen ligt het schip. De oudste zijn in Romaanse stijl gebouwd op een rechthoekig grondplan, met dikke muren en rondbogen. In Friesland en Groningen zijn ze op het platteland nog te zien. Latere middeleeuwse kerken werden gebouwd in de gotische bouwstijl zoals de Franse kathedralen. Deze stijl herken je door de sterke verticale lijnen en de hoge spitsboogvensters die veel licht naar binnen laten. Vaak heeft een gotische kerk een grondplan in de vorm van een Latijns kruis.

Na de Beeldenstorm van 1566 en de daaropvolgende Reformatie gingen veel van rooms-katholieke kerken over in protestantse handen. Er werd ook een begin gemaakt met de protestantse kerkbouw. Het rooms-katholieke volksdeel moest zich lang behelpen met verborgen godshuizen. Zij worden schuilkerken genoemd. Dat gaf eeuwenlang grote onvrede. Geen wonder dat het herstel van de bisschoppelijke hiërarchie in 1853 een ware bouwopleving van katholieke kerken tot gevolg had. Ze zijn te herkennen aan de neogotische stijl.

Wanneer er meer geloofsrichtingen ontstaan, verschijnen er ook nieuwe typen kerkgebouwen. De joodse gemeenschap bouwde al sinds de zeventiende eeuw synagogen, de doopsgezinden hun 'vermaningen' en vanaf 1892 ontwikkelden de gereformeerden een eigen kerkelijke architectuur. Vanaf de tweede helft van de vorige eeuw verrijzen er in Nederland moskeeën.

Een kerk heeft vaak twee eigenaren; de burgerlijke en de kerkelijke gemeente. De kerktorens kwamen in de Franse tijd vanwege militaire redenen in handen van de burgerlijke gemeenten. Dat is in Makkinga nog zo.

Boekereensie

“Een brogge van glas” van schrijver Johan Veenstra

Het taalgebruik is duidelijk niet zo zwaar als bij de roman “Wonder boven wonder”. Die roman leest niet zo makkelijk als “Een brogge van glas”. Het boek maakt de mensen nieuwsgierig en je moet in één keer _h_e_l_e_m_a_a_l_ lezen.

Het lettertype is goed, alhoewel wat oudere mensen de bril er wel bij op moeten hebben. Het verhaal is sterk autobiografisch en dat maakt het interessant. De schrijver is in gepaste mate erotisch. Maar dit stoort niet. Als rode draad loopt de ontdekking van zijn broer door het boek. Hij heeft het boek daar om ook opgedragen aan zijn broer en schoonzus. Het boek heeft totaal geen Story of Privé gehalte, zoals bepaalde mensen er al een oordeel over hebben zonder het ook daadwerkelijk gelezen te hebben. Helaas gaat dit vaak zo, dat de mensen er al een oordeel over geveld hebben zonder dat ze eigenlijk van de hoeden de rand weten.

Het verhaal is prima te volgen, maar je moet het hoofd er wel goed bij houden, want anders mis je de draad wat mij een paar keer overkomt. Natuurlijk is dit koffiedik kijken, want de schrijver weet echt niet precies wat er in het hoofd van zijn moeder om is gegaan, maar soms beargumenteert de schrijver het standpunt van zijn moeder. Het boek is aan de ene kant heel ontroerend en aan de andere kant humoristisch zo de meeste mensen de schrijver kennen. Er worden verschillende onderwerpen besproken: Vroeger herinneringen, de (grote?) liefde, de ontdekking van een broer en de verzorging van zijn moeder in het verpleeghuis. Wat ook een beetje opvalt is dat er tot een bepaalde tijd (ongeveer 2000) teruggegaan wordt. Maar hier laat de schrijver nog een mogelijkheid open voor een vervolg.

Ik vind het in ieder geval een juweeltje. Een echte aanrader. Het boek is te bestellen via internet www.johan-veenstra.nl/bestelforms.htm of bij de uitverste “kindervriendelijke” boekhandel Zwijkstra in Wollega.

Heerenveen

Jan Meijer

Wussen jim dat...

- Haost iederiene die mit west het mit de Stellingwarfse zoemerstampottocht dit goed voldaon het.
- Dat de D.A.B.O. deurgaon wil mit zokke dagtochten.
- Dat mien boekwarkien ‘Gedane arbeid’ (Herinneringen van een Stellingwerfse autoverkoper) krapan uutverkocht is.
- Dat de eerste drok 300 stoks was.
- Dat mien uitgever ‘Stellingwerfs Eigen’ hier ommeraek tevreden mit is.
- Dat d’r ankem jaor misschien wel een twiede drok komt.
- Dat et nog nooit zo goed gaon is mit de schrieveri’je in de Stellingwarven.
- Dat dat ok gien wonder is, mit zovule wordeboeken die aj’ inkieken kunnen.
- Dat d’r een stokmennig meensken op de Berkopermark weren die d’r niks van begrepen dat ‘Stellingwerfs Eigen’ ok mit boeken op de mark te koop ston.
- Dat et bi’j ‘Stellingwerfs Eigen’ alles liefhebberi’je en vrundschop is.

Henk de Vries

Opgelaserd...

Riede ik vademorgen al op 'e tied naor mien wark, en ja heur... staot d'r weer een pelisiemannegien mit zoe'n 'laserpistool' langs de kaante van de weg van Wolvege naor Oosterwoolde. Now ree ik op dat stuit laok mar bij benaodering zeggen zoe'n dattig kilemeter te hadde en mos dan ok aorig op de ho-hoolder om nog op 'e tied veur de man te stoppen. En a'k meneer et rie- en kentekenbewies mar even zienlaoten wol. Now, dat wo'k vanzels wel en wiels hi'j daor wat in ommesnuuide vreug hi'j kwaanskwies waor a'k zo hadde van doel was om henne.

"Ik komme krek van bedde en bin onderwegens naor de baos", zee 'k de man in al mien eerlikhied.

"En wat doe'j dan veur wark?" vreug de beste man.

"Ik bin penisverlenger" zee 'k.

"Penisverlenger?" zee de man, slim veraldereerd, "daor he'k gienertied van heurd! Hoe doe'j zoks?"

"Och," zeg ik, "daor bin verschillende menieren veur en ik bruuk d'r ok verschillend ark bij en we hangen zoe'n kerel ok wel es an zien gemachte op, krek zolange tot dat zien pissertien zoveer uutrekt is tot seins wel iene-meter-tachtig."

"Iene-meter-tachtig!" reup de beste man, "wat moe'j toch in hemelsnaeme mit een lul van ien-tachtig?!"

"Now, zoe'n lul geven we dan meerstal een laserpistool en zetten we langs de kaante van de weg van Wolvege naor Oosterwoolde en ..."

Et risseltaot: Een boete veur krap 30 kilemeter te hadde rieden: 185 euro en een boete veur de affrontering van een baentiesman in 't wark: 80 euro.

Mar zo as de man mi'j ankeek: niet te betaelen...!!!

Op de webstee van de **Fryske Akademy** kwammen we disse tegen:

De Akademy-kearntaak fan kennisoerdracht fereasket, fanwegen de omfang fan it wurk, in eigen kongresfasiliteit: IT ALJEMINT. It sintrum wie foarhinne in tsjerkegebou, dat no omboud is ta in modern sealekompleks mei eigentiidske fasiliteiten. It hat in moderne útstrieling wylst de karakteristiken fan it 19de-ieuske pân behâlden bleaun binne.

Dat 'pân' (Nl.: pand) hewwe al niet al tevule begrip veur want as eerste daenken we dan an een 'stil pân' of een 'voestpân' uut et Burgerlik Wetboek onder et heufdstok 'Pandrecht'. Waoromme niet gewoon 'gebou' of zok-zo-wat?

Mar et kan nog altied slimmer:

De seal - seal 3 - hat yn syn standert-foarm in kapasiteit fan 200 persoanen, mar it tal sitplakken kin útwreide wurde nei 300.

De lytse seal - seal 1 - is ûnder en is gaadlik foar gearkomsten fan 16 oant 40 persoanen.

De oare - seal 2 - hat in kapasiteit fan 24 oant 60 persoanen.

Awwe dit goed begriepen dan zij', aj' mit vuuftien man even bi'jenneer zitten willen te vergeerderen dus in de grote zael (seal 3) zitten gaon moeten want veur 'seal 1' moe'j temeensen mit zestien man wezen en veur 'seal 2' alderdeegst mit zien vierentwintigen!

Wat kun zokke geleerde Friezen et toch onneudig ingewikkeld maeken ...!

Taeltuun

Vuuf wat minder bekende woorden uut et Stellingwarfs Woordeboek:

alwielen	= in het algemeen
anbeinselen	= snel voortgaan
anbieten	= ontbijten
anbosselen	= opschieten met het werk, hard werken
anbuizen	= opschieten

En doe we toch even mit al die 'an-'nen doende weren scheut et oons deur 't heufd dawwe in Stellingwarf wel gauw es 'lieve' woorden tekot hebben en kregen we opiens een spiksplinter-ni'j Stellingwarfs woord in 't benul: **anminnig**. Dat is een anminnig maegien; een lief ding, zicht d'r goed uut. **Anminnig** is dan van now of ok zok-zo-wat as: bevallig, lief, innemend.

Ra, ra, raar... uut et Stellingwarfs Woordeboek

slao-eulie	= zie slaodeulie
roze-eulie	= rozenolie
neute-eulie	= notenolie
mesiene-eulie	= machineolie
plaante-eulie	= plantenolie
en dan opiens:	
laampeëulie	= olie voor het doen branden van de lamp

Spelling...

Op 1 augustus is veur et Nederlaans de ni'je officiële 'grune' spelling van kracht wodden. Deur de 'witte' spelling is now ok de twiespalt officieel.

Beatrijs

Een klein betien (streek)tael die himzels ernstig nemt heurt toch ok wat klassieke warken in de eigen boekekaaste te hebben. We hebben d'r omme zocht en daon, mar we konnen ze in 't Stellingwarfs niet vienen, eins gieniene. As ze d'r wel binnen dan heuren we graeg vanzels want dubbelwark het weinig nut.

Iene van de klassiekers die aj' de hieltied ok tegenkommen is de 'Beatrijs'. De Keuninklike Biebeltheek in Den Haag geft d'r laeste tied ok aorig ommedaenken an. Neffens wat ommestrunen op et wereldwiede web is et verhael van Beatrijs veur et eerst vunnen in de 'Libri octo miraculorum', een verzaemeling legenden en overleverings, van Caesarius van Heisterbach (ong. 1180-1240). In een twiede verzaemeling van zien haand, de 'Dialogus miraculorum', komt ok een versie van de Beatrijs-legende veur. Beide versies bin in proza. Et verhael is onderhaand overleverd en opschreven in haost alle Westeuropese taelen.

Et zal niet mitvalen mar we zollen et liefste gaon willen veur de Beatrijs op riem. Zonder riem, in een vri'je vertaeling en uut et Nederlaans van vandaege-de-dag is 't nog al gauw es te doen mar veur de versie op riem kuwwe wel wat hulpe bruken vanzels. Et hiele stok beslat zoe'n 1.040 riegels. Kiek mar es naor de eerste 40 riegels van de originele transcriptie en in een wat 'Woldwarfs' anvulend veurbeeld op de volgende bladziede.

Et hiele verhael is een wonderlike vertelling van een maegien uut gegoede kring die in 't klooster raekt. Nao een poos krigt ze weer kontakt mit een oolde vri'jer, lat op een aovend alles in 't klooster aachter en gaot d'r in heur onderjurkien vandeur naor de jongkerel die buten staot te waachten mit ni'je kleraosie. Ze trekken tegere de wiede wereld in en kriegen tussendeur twie kiender. Mar dan, nao zeuven jaor van een luuks leven slat et noodlot toe. Ze raeken veur wat de centeraosie angaot beheurlik an de onderwal en bi'j slot van zaeke komt zi'j d'r ok nog es hielendal alliend veur te staon, hi'j lat heur mit de kiender zitten. Nao een protte vuven en zessen waarin Beatrijs alderdeegst veur waegenloops jonk speulen moet, komt ze bi'j toeval weer in de buurt van heur oolde klooster en trekt daor vlakbi'j in bi'j een wedevrouw.

Op zoe'n dadde vorrels van 't verhael raekt oonze heldinne nao een protte ommezwarven weer in 't zelde klooster waor as gieniene d'r ok mar wàt van verneumen het dat ze al die jaoren vot west het. Et was Maria zels die heur plak zolange in 't klooster inneumen hadde. Heur kiender leut ze eerst nog aachter bi'j de wedevrouw mar nao dat ze alles opbiecht hadde kregen die op gezag van de abdis van et klooster heur eten bi'j de wedevrouw an huus. Aentienbesluit wodden de beide jonges ok vrome mannen in een grieze monnikkekappe.

Dit is in hiel kot bestek de draod van et verhael van Beatrijs. Onder eren Klaas Bruinsma het in 1993 dit verhael ommezet naor et Fries. Et zol toch eins mooi wezen awwe disse (en laeter meer van zokkend) ok in oons Stellingwarfs hebben zollen? Kiek mar es op de volgende bladziede naor en stokkien perbeersel in een soort van koloniaols Woldwarfs en laot mar es weten aj' hieran mitdoen willen om daor mittenneer een mooie en veural ok goeie vertaeling van te maeken.

**Een stok originele transcriptie in et
Middelnederlaans van rond et jaor 1200.**

Van dichten comt mi cleine bate.
Die liede raden mi dat ict late
Ende minen sin niet en vertare.
Maer om die doghet van hare,

5 Die moeder ende maghet es bleven,
Hebbic een scone mieracle op heven,
Die God sonder twivel toghede
Marien teren, diene soghede.
Ic wille beghinnen van ere nonnen

10 Een ghedichte. God moet mi onnen
Dat ic die poente moet wel geraken
Ende een goet ende daer af maken
Volcomelijc na der waerheide
Als mi broeder Ghijsbrecht seide,

15 Een begheven Willemijn.
Hi vant in die boeke sijn.
Hi was een out ghedaghet man.
Die nonne daer ic af began,
Was hovesche ende subtijl van zeden.

20 Men vint ghene noch heden
Die haer ghelijct, ic wane,
Van zeden ende van ghedane.
Dat ic prisede hare lede,
Sonderlinghe haer scoenhede,

25 Dats een dinc dat niet en dochte.
Ic wille u segghen van wat ambochte
Si plach te wesen langhen tijt
Int cloester daer si droech abijt:
Costerse was si daer,

30 Dat seggic u al over waer.
Sine was lat no traghe
No bi nachte, no bi daghe.
Si was snel te haren werke:
Si plach te ludene in die kerke,

35 Si ghereide tlicht ende ornament
Ende dede op staen alt covent.

© In bezit van de Kb

**Perbeersel in wat 'n koloniaols Woldwarfs
van vandaege-de-dag.**

Et dichten brengt mi'j niks as drok.
De meeste meensken vienen dan ok
da'k een aander vak leren zol.
Mar om te eren die ik wol,

5 die moeke en maegd kon blieven,
wi'k een meraokel gaon beschrieven
waormit God zonder mis beogde
om Maria te eren, die him zoogde.
Over een non wi'k es wat dichten:

10 mag God mien geest verlichten,
want ik moet de zaeken scheiden
en dit tot een goed aende leiden.
Naor waorhied zeggen en vermelden
Zoas broeder Gijsbrecht mi'j vertelde,

15 een monnik die as schriftgeleerde
daegelijks zien boeken bestudeerde
en daorin ok dit wonder las.
De non, van wie al spraoke was,
een edelvrouw, en fienegies van zeden

20 zo aj' daor, lao'k zeggen, op 't heden
gieniene vienen van dat gehalte,
liekegoed van zeden as van gestalte.
A'k lof bezingen zol van al heur leden
en van al heur bekoorlikheden,

25 kon je dat misschien niet vule schelen.
Mar luuster, heur wark moej' je inbelen
gedurende een lange tied
dreug ze kleraosie, een habiet,
daor in dat mooie klooster, waor

30 zij' kosteres was, jaor nao jaor.
Ze was gienertied lui of onzorgvuldig,
bij dag of naacht, gienertied ongeduldig,
ze was veerdig in heur warken:
mos de klokke luden in de karke,

35 legde boeken klaor, stak keerzen an,
en reup morgens eerst alleman.

sSe (vri'j naor een vertaeling van Willem Wilmink)

Schrieveri'je

Een heer is een man die in de trein of de bus,
een vrouw mit een kiend zitten lat.

Jan Veldhuizen (15 november veurig jaor wegraekt)

Mit joe zulf proaten is normoal.
Mor joe zulf antwoord geven is maf.

Lenus

En daarom had hij gelijk die oude turfgraver
uit het nabije Ravenswoud
hij kent het veen als geen ander.
Met hem en zijn vrouw
stond ik op een mooie zomerdag op een hooggelegen deel
dat uitzicht op het veen geeft.
Terwijl hij glunderend uitkeek
over het zonovergoten hoogveen
zei hij plots, **“ik bin sa blied dot dêr wot oerbleaun is”**.

Uut: et ‘Turf-boek’ van Alie Alberts

Aarfst

Aarfstkleuren
sfeergeuren
leste grös
veur het vrös

Rozeböttel
venkelwörtel
brummelraank
stikkelhaand

Appels gèren
riepe pèren
kleurdregers
op de tegels

Dahliaknolle
tulpebolle
vallend blad
waark zat.

*Femmy Woltman-Groen Giethoorn
Uut de bundel “Gelôk”*

Deurdaenkerties

Op leeftied
begriep ie leeftied

Evenwicht gef
et juuste tegenwicht

In het westen is de roep om meer
In het oosten kijkt men hierop neer
In het westen is het leven een kunst
In het oosten slechts een gunst

Vandaege staot de bloeme
mit heur stengel in et waeter
Et doel daarvan dat komt eerst laeter

Et is de schilder die oolder wodt en wegraekt
niet et schilderij
dat is alliend lange leden varfd

Wie de schoe past
trekt 'm an
daoromme kuj' beter
op blote voeten gaon

Einte Sloomstra

Monkey Mountain

Et was tegen twaalf ure dawwe op bedde raekten mar et wol mar min slaopen. Goed ien ure he'k mi'j wat kleren anstruupt en kuierde et huus mar es rond. Doe 'k bi'j de weg even staon bleef te kieken za'k opiens de grune mannegies vlak veur mi'j in 't laand daelekomen. Et UFO-ding ston nog mar krek an de grond of de inloopkleppe klapte uut en d'r kwam een gruun mannegien op mi'j toelopen. Hi'j nam mi'j bi'j de aarm en we leupen zonder wat te zeggen naor zien zoefschip. Doe we et trappien nog mar krek opgaon weren wodde dat ding inhaeld en in minder as twie sekonden wawwe los van de grond. Een licht goezen was eins et ienigste wa'k heurde, krek a'k sleup mit een sni'jschaarm op 'e tillevisie. Nog gien twie tellen laeter zette et grune mannegien oons argens an de grond. Op zoe'n drieduzend meter boven de zeespiegel ston ik opiens in China, "Welkom in Shidu op de Monkey Mountain" ston op een bod. We stapten uut en et grune mannegien leup veur mi'j uut een smal weggien of. Ik daenk dawwe zoe'n dattig minuten lopen hebben doe de weg aorig smal wodde, nao nog een posien alderdeegst niet brieder as drie plaanken. An de iene kaante een steile rotswaand omhogens en an de aandere kaante een diepe ofgrond. Zeg mar gerust: een hiele diepe ofgrond, zo diepe aj' mar kieken kunnen.

Et grune mannegien hadde nog mar krek tegen mi'j zegd da'k de hanen mar wat in de buse holen mos want et kon wel es wat geveerlik wodden. Doe 'k de haand in de buse steuk vuulde ik een benaan. Dat leek me wel even lekker toe dat ik begon votdaolik et vellegien d'r of te strupen om 'm op te eten. Doe gebeurde waor et grune mannegien mi'j veur waorschouwd hadde. Opiens ston d'r een aep vlak veur me. Niet zoe'n gewoon klein aepien zoas hier in de dieretuun van Emmen mar een alderverschrikkelikste groteniene, haost lieke groot as da'k zels was. Veurda'k goed en wel deur hadde wat d'r gaonde was wa'k de benaan vot al kwiet. De smiesterd had 'm mi'j onthaeld en scheut liekehadde as hi'j teverschien kommen was ok weer de slim steile rotswaand omhogens. Doe 'k mien haand weer in de buse dee vuulde 'k een fototoestellegien. Ik hael et ding uut de buse en wil een foto maeken van die malle aep. Mar veur da'k et wus ston d'r weer zoe'n grote oerangoetang vlak veur mi'j en griste mi'j et toestellegien uut de hanen. Ik hadde onderhaand zels niet iens deur da'k een bruun spoor achterleut wao'k leup. 'k Was letterlik schietende benauwd. Ik zag nog krek dat et grune mannegien him ommedri'jde naor mi'j toe en zee...

Doe leup de wekker of, et was halfachte, maendagmorgen in Ni'jberkoop.

Piet Bult

“Nou motte tog ‘s heure wa ‘k vandewéêk hé mî gemakt...
Ik bén mit ‘ne mins án de praot gerakt,
die ‘k nie mér haj geziên, al zó’n dikke fértig jaor
Dè wâr toch wel hél iets aparts, is’t niewaor?”

“Dè’s niks aparts” zén ik, “Ik ston vandewéêk op straot
En ik rakte toen mit ‘ne mins án de praot.
En dè waar toch echt stik wat aparter volges mien
Want dieje mins, érelek waor, há’k nog noit geziên!”

Chris Kerkhoff in ‘t Kuuks

Wedden...?

Op een dag gong een wat ooldere vrouw mit grote een tasse vol mit geld naor de baank. Bi'j de balie zee ze dat ze mit alle geweld de baankdirekteur hebben mos om een speerboekien te eupenen:

“Jow moe'n weten, et gaot hier om een hiele batse geld”.

Naor een protte vuven en zessen hebben ze heur naor de baankdirekteur toe brocht, de klaant is keuning, niet waor!

Doe ze bi'j de baankdirekteur binnenkwam vreug hi'j geliek naor die batse geld die ze op de baank zetten wol.

Zi'j vertelde him dat et wel om zoe'n 50 miljoen euro gong en ze maekte de tasse veur him leeg. As baankdirekteur moej' vandaege-de-dag verdochte traansakties melden en daaromme vreug hi'j waor al dat geld weg kwam. De ooldere vrouw zee dat ze dat geld verdiende mit wedden.

“Mit wedden?“, vreug de baankdirekteur, “mit wat weddenschoppen dan?” De oolde vrouw zee: “now ja, al wat mar meugelik is. Bi'jglieks dat ik mit jow wedden wil veur 100.000 euro dat jow ballen vierkant binnen!”.

De baankdirekteur begon te lachen en zee: “Dit is toch niet te geleuven, op zoe'n maniere kuj' toch nooit zovule geld verdienen”. De ooldere vrouw zee: “Ik zee et jow al eerder, dat ik op disse wieze mien geld verdiene.

Bin jow van doel om op disse weddenschap in te gaon?”

Mar vanzels gao 'k hier op in, ik wedde om 100.000 euro dat mien ballen niet vierkant binnen!”, zee de direktEUR.

De ooldere vrouw zee: “ In odder, mar omreden et om een protte geld gaot zo'k dan morgen om 10 ure mit mien advekaot langes kommen kunnen, zo dawwe d'r dan ok een getuge bi'j hebben?”

De baankdirekteur gong akkoord. Hi'j was slimme zenewachtig die naacht en konterleerde algedurig zien ballen mar op et laeste wus ie veur himzels 100 % zeker dat hi'j de weddenschap winnen zol.

De aanderdaegs kwam de ooldere vrouw tegere mit heur advekaot de baank binnen. Ze stelde de beide heren annenneer veur en herhaelde de weddenschap veur 100.000 euro.

Opni'j gong de baankdirekteur akkoord mit de weddenschap dat zien ballen niet vierkaant weren. Doe vreug ze him om zien broek zakken te laoten om et zaekien es te bekieken. De direktEUR dee de broek naor beneden en de ooldere vrouw kwam dichtebi'j, bekeek et zaekien in alle rust en vreug him as ze zien ballen even anraeken mocht want et gong om et protte geld.

“In odder”, zee de baankdirekteur overtuugd. “et is 100.000 euro weerd en ik begriepe daj' wisse wezen willen“.

Doe kwam ze nog een betien naoderan en weug ze de ballen in heur hanen.

Intied keek de direktEUR naor de advekaot want die ston mit zien heufd tegen de mure te boken.

De direktEUR vreug de vrouw: “Wat is d'r mit jow advekaot? “ Ze zee: “Ae niks, ik hebbe mit him om 500.000 euro wedded da'k vandaege om 10 ure de ballen van de baankdirekteur in de hanen holen zol.

Winterreise

*"Ma'k jim een cyclus van zwaarmoedige gedichten heuren laoten?
Ik vien ze mooier as alle aanderen en bin d'r wis van dat jim ze ok hiel aorig vienen zullen."*

Iene van de hoogtepunten uut de meziekliteratuur die deur de jaoren et meerste indrok maekt het is de cyclus van 24 gedichten

Winterreise

van Wilhelm Müller (1794-1827)
op meziek van Franz Schubert (1797-1828)

Veurige maonden hawwe de eerste achte van de 24 gedichten. Disse keer et negende vas.

Irrlicht

In die tiefsten Felsengründe
Lockte mich ein Irrlicht hin;
Wie ich einen Ausgang finde,
Liegt nicht schwer mich in dem Sinn.

Bin gewohnt das Irregehen,
's führt ja jeder Weg zum Ziel;
Uns're Freuden, uns're Wehen,
Alles eines Irrlichts Spiel!

Durch des Bergstroms trockne Rinnen
Wind' ich ruhig mich hinab,
Jeder Strom wird's Meer gewinnen,
Jedes Leiden auch sein Grab.

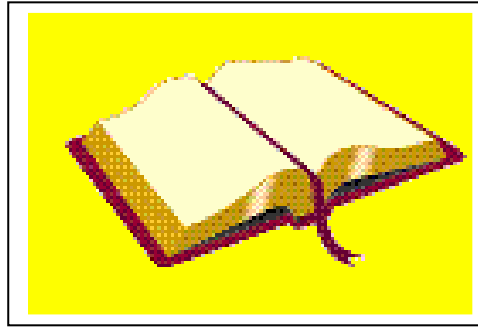
Dwaellocht

Naor de diepste grotten
lokte een dwaellocht mi'j;
hoe ik een ufgang vienen zal,
komt amper in mi'j op.

Ik bin 't wend om te verdwelen,
wegen kommen altied wel argens uut;
oone wille en oons goelen,
et spul van dwaellocht om oons henne!

Deur de dreuge loop van de revier
gao ik kalmpjes naor beneden,
iedere stroom lopt naor de zee toe,
alle piene naor zien aende.

De Stellingwarver Biebel

Bi'j et vertaelen van Sirach 36:24-28 mossen we onwillekeurig ok even an oonze zwarver van de Winterreize daenken:

- 24 De schoonhied van een vrouw maekt et gezicht van heur man bliede
en overtreft alles wat hi'j weensken kan;
25 het zij ok een zaachte en vrundelike tonge,
dan is gien starveling mit heur man te vergelieken.
26 Wie een vrouw krigt legt et follement veur zien bezit,
krigt een helper die bi'j him past, een staonder van rust.
27 Waor gien ofstekking is wodt et bezit roofd,
waor gien vrouw is zwarft een man zwaarmoedig rond.
28 Want wie vertrouwt een zwaorbewaopende rover,
die van stad naor stad trekt?
Zo vertrouwt de meensken liekemin een meenske zonder thuus,
die overnacht waor hi'j laete in de aovend ankomt.

We bin onderhaand ok roegweg klaor mit Sirach. We vrotten dat boek nog wel een keer of wat deur vanzels mar bin ok mar wat uut aende zet mit Ezra. In de Hebreeuwse biebel wodt Ezra saemen ok mit Nehemia tot de Ketoeviem, de Geschriften, rekend.

De stokken tekst veur de Biebelvertaelers van et SONT-gebied hewwe disse maond ok inleverd. Mar es ofwaachten wat de aanderen van oons wark vienen. Op 4 november kowwe bi'jenneer op Erve Kots in Lievalde en praoten we d'r (weer) een hiele dag over.

Now, bi'j'm weer hielendal op de hoogte mit wawwe an 't doen binnen.
Tot de aandere maond mar weer.

f&p

Praoten is veur et meerste... luusteren

Wi'j' reageren op disse stelling of wi'j aanders wat An de liende hangen...? Dat kan in 't Nederlaans, et Fries of – bi'j veurkeur – in 't Stellingwarfs. Veur de aorigheid mag et vanzels ok nog wel es wat een aander taeltien wezen. Et gebruik van niet-Stellingwarfse bi'jdregen wodt trouwens wel een betien in de haand holen. Opsturen naor: info@stellingwerfs-eigen.nl

Et archief van dit maondblad kuj' vienen op www.stellingwerfs-eigen.nl

Aj' dit blattien niet meer in je aemelbusse hebben willen of weej' nog iene die 't misschien ok (graeg) lezen wil, doe dan mar even een berichien naor info@stellingwerfs-eigen.nl

Et is de bedoeling dat iederiene die wat te schrieven het (een appatte tekening of foto mag ok), dat opsturen kan (in Word-fermaot) en dat et dan zonder vorm van redaktie altied en zonder korrekte(*) plaetst wodt. Altied, wil in dit geval zeggen, ja altied, behalven as et bi'jglieks vluken, schellen, raozen, tieren of dat soorte van rarigheid is zoas dat in de daegelikse ommegang mit mekeer ok niet gebrukelik is. Mar et moet - an de aandere kaante - wel wat lieden kunnen... Een betien reklame, bi'jglieks je eigenmaekte sjem anpriezen of je bedrief gewoon es in de kiekerd zetten, kan ok mar et moet vanzels niet alliend een adverteensieblad wodden.

() Aj' liever hebben dat de roegste schrieffouten d'r even uuthaeld wodden dan moej' dat even angeven.*

Et is de bedoeling dat alleman kaant-en-klaore stokken of stokkies opsturen kan. Et ienige wat de redaktie d'r an dot is et in- en annenneer plakken, wat deengies in rebrieken bi'jenneer zetten, et iedere maond as aemel rondsturen en et as archief op internet beweren en daor ok beschikber maeken om een nommer naor je toe haelen te kunnen (downloaden) as een doke-ment in Word- en PDF-fermaot. De voertael is Stellingwarfs (vanzels) mar Fries, een stokkien Nederlaans of een aandere - veur oons - leesber taeltien mag ok wel een keer. As et mar wel raekvlakken het mit wat d'r op tael- of kultuurgebied leeft in Stellingwarf.

PAS OP: Iederiene stuurt veur 100% eigen verantwoordelikhied wark in..! Dat gelt liekewel inhooldelik as veural ok mit et oge op auteursrechten...! De redaktie/uitgever nemt hier giener-tied verantwoording veur mar schoeft die deur naor de instuurder. De grootte van een dokement het binnen roeme greenzen, gien beparking.

Mittenneer en veurenneer

* Aende *